عکس: چاوش همایوندی / جام جم

گفت‌وگو با محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

وزارت ارشاد باید مردمی شود

آذر مهاجر

ادبیات و هنر

یک ماه از انتصاب محمدمهدی اسماعیلی به عنوان وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌گذرد و در این مدت کوتاه سفرهایی داشته و چند اقدام فوری را به انجام رسانده که یکی از آنها پیگیری واکسیناسیون هنرمندان و تهیه بسته‌های حمایتی برای هنرمندان آسیب‌دیده از پاندومی کرونا بوده است. همچنین در سومین هفته حضورش در وزارت ارشاد، یاسر احمدوند را به عنوان معاون هنری معرفی کرد تا اولین معاونی باشد که کارش را در وزارت ارشاد دولت سیزدهم آغاز می‌کند.

اسماعیلی که در یکی از سخت‌ترین دوره‌ها وزارت فرهنگ و ارشاد را برعهده گرفته و منهای سیاستگذاری‌های فرهنگی و هنری و امور جاری، حتما با حجم قابل اعتنایی از کارهای عقب مانده به دلیل شیوع ویروس کرونا روبه‌روست، او هفته گذشته مهمان روزنامه جام جم بود. وزیر ارشاد دعوت موسسه جام جم برای حضور در اختتامیه طرح «نشان ایرانی» را به منظور جلب توجه و نگاه‌ها به سمت طرحی که تولیدات ملی را ارج نهاده و میلیاردها تومان به تبلیغات کسب و کارهای ایرانی کمک کرده، پذیرفت و در حاشیه این حضور فرصت کوتاهی فراهم شد برای پرسیدن چند سوال درباره مهم‌ترین مسائل این روزهای عرصه فرهنگ و هنر. پاسخ وزیر به این سوالات را بخوانید:

در دوره شیوع ویروس کرونا، فیلم‌های زیادی از اکران بازمانده‌اند؛ فیلم‌های سینمایی، تجربی، انیمیشن و دیگر انواع فیلم‌ها و نیز برخی فیلم‌ها معطل دریافت پروانه نمایش هستند. برای این مورد چه برنامه‌ای دارید؟

اولین قدم برای ساماندهی مسائل در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این بود که وضعیت حوزه فرهنگ و هنر را به شرایط عادی نزدیک کنیم. این کار مستلزم انجام واکسیناسیون بود که به نظرم الآن با تغییراتی که در وضعیت شهرها از قرمز به نارنجی شاهد هستیم فعالیت‌های سینمایی با جدیت شروع شود.

من فکر می‌کنم ظرف مدت کوتاهی بتوانیم فضای فرهنگ و هنر را به حالت عادی برگردانیم و بتوانیم بخشی از عقب‌ماندگی‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا را جبران کنیم.

برای این‌که در این زمینه بتوانیم به عدالت دست پیدا کنیم، نیازمند بررسی‌های دقیق‌تری هستیم که جزئیات جبران این عقب‌ماندگی بر اساس اطلاع درست از شرایط و ابعاد مختلف آن صورت پذیرد.

به عنوان نمونه باید حفظ حقوق افراد و گروه‌ها و مجموعه‌ها را در نظر داشته باشیم که لطمه‌ای به کسی وارد نشود. در هر صورت لازم است با دقت و تدبیر در این باره اقدام کنیم.

فکر می‌کنید چه زمانی اقدامات شما به نتیجه خواهد رسید؟

سازمان سینمایی پیگیر این موضوع است و فکر می‌کنم اگر فضای عمومی جامعه به شرایط عادی برگردد، بتوان در مدت کوتاهی این عقب‌ماندگی را جبران و فرصت اکران فیلم‌ها و نمایش آنها را فراهم کرد.

یکی دیگر از مشکلات جدی حوزه فرهنگ و هنر به نظام توزیع محصولات فرهنگی از جمله کتاب مرتبط است. برای این مورد چه تدابیری اندیشیده‌اید؟

معاونت فرهنگی از اولین معاونت‌هایی است که منصوب شده و یکی از مهم‌ترین وظایف این معاونت پیگیری مسائل مرتبط با موضوع توزیع و البته توزیع کتاب است.

معتقدیم بخش عمده‌ای از حقوق مولفان و ناشران در حوزه فعالیت‌های فرهنگی، گرفتار نوع فعالیت‌های غیرقانونی از جمله شبکه تکثیر و توزیع است. باید در این دولت، بخش عمده‌ای از مشکلات این حوزه را حل کنیم و مانع تضییع بیشتر حقوق فعلان حوزه نشر و کتاب شویم. این اقدامات یکی از وظایف قطعی و جدی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

در همین مدت کوتاه حضور در وزارت ارشاد بارها به اهمیت کاهش تصدیگری دولت در حوزه فرهنگ و هنر اشاره کرده و آن را یکی از وظایف مهم خود برشمرده‌اید. این اتفاق قرار است به چه صورت انجام شود و در این صورت وظایف نظارتی دولت چطور انجام می‌شود؟

بخش عمده وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعطای مجوزهاست که البته مهم‌ترین بخش‌های تصدیگری دولت هم محسوب می‌شود.

خوشبختانه در تمامی زمینه‌ها، ظرفیت‌های بسیار خوبی وجود دارد برای واگذاری این وظیفه به اصناف، دانشگاهیان، حوزویان و سایر گروه‌هایی که می‌توانند به عنوان نماینده مردم، این امور را به انجام برسانند.

از اولین اقدامات صورت گرفته در این زمینه مذاکره با سه مجموعه حوزوی بوده که در حال امضای تفاهم‌نامه هستیم تا وارد میدان شوند و به عنوان بازوی اجرایی در کنار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار بگیرند.

سپردن مسؤولیت‌ها به مردم و مردمی شدن به معنای سپردن امور به مردم معمولی جامعه نیست. مقصود استفاده از ظرفیت اصناف و سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه‌های تخصصی است؛ از جمله حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، انجمن‌های تخصصی و اصناف.

در واقع باید فضایی فراهم کنیم تا این نهادها بتوانند کار خودشان را انجام بدهند، چون هر قدر این وظایف به دست و پای فرهنگی دولت بچسبند، جز مشکل چیز دیگری تولید نمی‌کنند. معتقدم به اندازه کافی ظرفیت‌هایی در کشور داریم که با اطمینان خاطر بخشی از وظایف دولت در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را به آنها بسپاریم.

تازه‌ترین تصمیم‌ها در وزارت ارشاد

یکی از مهم‌ترین مسائل این روزهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به ساترا یا همان سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی مربوط است. وزیر ارشاد در زمان حضور در روزنامه جام‌جم گفته بود که کارهای پژوهشی در این باره صورت گرفته و گزارش‌هایی آماده ارائه به شورای عالی فضای مجازی است اما درباره مسائل بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما در مدیریت ساترا، اقداماتی در دست انجام است و مذاکراتی صورت گرفته که قصد ندارد آن را در فضای رسانه‌ای حل کند.

روز پنجشنبه اظهارات وزیر در این زمینه واکنش‌هایی داشت از جمله این‌که کانون کارگردانان سینمای ایران به سخنان محمدمهدی اسماعیلی درباره لزوم بازگشت شوراهای ساخت و نمایش آثار خانگی به وزارت ارشاد بیانیه‌ای منتشر کرد.

بر اساس این بیانیه که به امضای انجمن‌های صنفی صنعت سینما رسیده، کانون کارگردانان سینمای ایران درباره اظهارات وزیر در زمینه بازگشت شوراهای ساخت و نمایش تولیدات نمایش خانگی به سازمان سینمایی، یادآوری کرده این امر مطالبه به حق سینماگران و صنوف سینمایی از سال گذشته بوده و باید در حیطه اختیارات وزارت ارشاد بماند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی طی یکی دو هفته گذشته برنامه‌ها و اظهارات دیگری نیز داشته که از آن جمله می‌توان به انتصاب یاسر احمدوند به عنوان معاون هنری، سیدمجید امامی به عنوان دبیر شورای فرهنگ عمومی، سیدمحمود اسلامی به عنوان معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت ارشاد و لادن حیدری به عنوان مشاور وزیر، اشاره کرد. همچنین وزیر ارشاد روز اول مهر دیداری داشت با هنرمندان تجسمی کشور و تشریح کرد اولویت اول این وزارتخانه، تقویت اقتصاد هنر و کسب بازارهای جهانی است. اسماعیلی معتقد است: ایران جزو کشورهای مطرح و دارای جایگاه بالا در تولید آثار هنری است، بنابراین در بخش اقتصاد هنر هم باید به این رتبه برسیم.

از تازه‌ترین برنامه‌های وزیر ارشاد می‌توان به حضورش در شهر مشهد اشاره کرد. اسماعیلی در مراسم اختتامیه پنجمین جشنواره رسانه‌ای ابوذر خراسان رضوی، به ضرورت بازنگری در آرایش جریان رسانه‌ای جبهه انقلاب اشاره کرد و گفت: دولت مأموریت خود را در حوزه فرهنگ و رسانه با هدف بازنگری جریان رسانه‌ای جبهه انقلاب آغاز کرده است.

ضمن این موارد، در گزارشی با عنوان «اولویتی به نام واکسیناسیون هنرمندان» به تاریخ ۱۸ شهریور در روزنامه جام‌جم برنامه‌های دو هفته اول حضور محمدمهدی اسماعیلی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را مرور کردیم که مهم‌ترین آنها واکسیناسیون هنرمندان، سفر به شهر قم، سفر به اصفهان، حضور در برنامه «شهر فرنگ» شبکه خبر و تشریح برخی اولویت‌ها و برنامه‌های وزارت ارشاد بود.

روی صحنه

سالن‌های تئاتر کم‌کم جان می‌گیرند

باکمترشدن محدودیت‌های کرونایی و شروع مجدد فعالیت سالن‌های نمایشی در تهران، کم‌کم تماشاگران با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی به سالن‌های تئاتر باز می‌گردند. ازجمله سالن‌هایی که کار خود را دوباره از سر گرفته، تئاتر مولوی است. سه نمایش «گوربانی»، «اولئانا» و «سگ سورتمه» در مرکز تئاتر مولوی روی صحنه می‌روند. به گزارش جام‌جم، نمایش «گوربانی» به نویسندگی علیرضا ایزدی و کارگردانی محمدعلی حسین علی‌پور و علیرضا ایزدی در سالن اصلی تئاتر مولوی اجرای خود را از امروز آغاز می‌کند و همه‌روزه به جز شنبه‌ها در ساعت ۱۹ و ۴۵ دقیقه روی صحنه می‌رود. در این نمایش پژمان عبدی، محمدعلی حسینعلی‌پور، الهه فرازمند، مارال جمال‌پناه، علیرضا ایزدی، امیرمهدی صادقی، شایان بهمنی و رومینا صمدی ایفای نقش می‌کنند. دیگر نمایشی که با رفع محدودیت‌های کرونایی در این مرکز نمایشی روی صحنه می‌رود، نمایش «اولئانا» به نویسندگی دیوید ممت و کارگردانی کیارش دستیاری است که اجراهای خود را از دیشب در سالن کوچک مرکز تئاتر مولوی آغاز کرده است. در این نمایش که نوشته دیوید ممت و ترجمه علی‌اکبر علیزاد است، ویدا راوی، شهراد حسامی و اشکان افشاری ایفای نقش می‌کنند. همچنین نمایش «سگ سورتمه» به نویسندگی و کارگردانی سینا نصراللهی اجرای خود را از یازدهم مهرماه در سالن اصلی مرکز تئاتر مولوی آغاز می‌کند. این نمایش هرشب ساعت ۱۸ و به مدت زمان ۶۰ دقیقه روی صحنه می‌رود. از عوامل این نمایش می‌توان به سینا ییلاق‌بیگی به‌عنوان طراح صحنه، سارینا رمضانی‌نژاد، بهار زندی، علیرضا شریفی، سپیده ضیائی و مرتضی کوهی به‌عنوان گروه بازیگران اشاره کرد. گفتنی است نمایش‌های فوق با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی میزبان مخاطبان بوده و شنبه‌ها نیز اجرا نخواهند داشت.

یادواره نمایشی راویان فتح در بوستان آب‌وآتش

همزمان با هفته دفاع‌مقدس، یادواره نمایشی راویان فتح امروز و فردا در منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد روی صحنه می‌رود.

به گزارش جام‌جم، هر وجب از این خاک، زخمداران و بل ۲۱۴ عناوین نمایش‌های خیابانی در ایام هفته دفاع‌مقدس است که از ساعت ۱۹ به مدت هر نیم ساعت روی صحنه خواهد رفت.

راویان فتح به همت منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد و با مشارکت بنیاد فرهنگی روایت‌فتح و انجمن تئاتر انقلاب و دفاع‌مقدس برگزار می‌شود.

ادبیات

ایران با ۲۰۰ عنوان در نمایشگاه مسکو

خانه کتاب و ادبیات ایران به نمایندگی از صنعت نشر کشور با بیش از ۲۰۰ عنوان کتاب و با موضوعاتی چون دفاع‌مقدس، هنر، ادبیات، ایران‌شناسی، زبان فارسی، شعر و ادبیات در سی‌وچهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو حضور دارد. به گزارش جام‌جم، سی‌وچهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو از دیروز آغاز شده و این دوره از نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو برخلاف سال‌های پیشین در محل نمایشگاهی مسکو برگزار می‌شود. خانه کتاب و ادبیات ایران با بیش از ۲۰۰ عنوان کتاب و با موضوعاتی چون دفاع‌مقدس، هنر، ادبیات، ایران‌شناسی، زبان فارسی، شعر و ادبیات در سی‌وچهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو حضور دارد. این موسسه در این دوره از نمایشگاه به معرفی طرح گرنت، صنعت نشر جمهوری اسلامی ایران و معرفی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قالب بروشور و کاتالوگ می‌پردازد. همچنین ملاقات با مدیران نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو، دیدار با ناشران، نویسندگان و مسوولان نمایشگاهی وزارت فرهنگ روسیه از دیگر برنامه‌های خانه کتاب و ادبیات ایران در این دوره از نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکوست. همچنین قرار است با حمایت خانه کتاب و ادبیات ایران در این نمایشگاه از یکی از آثار مهشید دارابی (تصویرگر و عضو انجمن تصویرگران ایران) رونمایی شود. گفتنی است آژانس ادبی دایره مینا نیز در این دوره از نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو حضور دارد تا با ناشران حاضر در نمایشگاه برای فروش رایت کتاب ارتباط برقرار کنند.

بخش ویژه فعالیت‌های غرفه ایران در سی‌وچهارمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو کودک و نوجوان بوده و انتشارات سروش هم از دیگر حاضران در این نمایشگاه است تا آثار خود را در معرض نمایش عموم قرار دهد. همچنین این انتشارات کاتالوگی از کتاب‌هایی را که به زبان انگلیسی منتشرکرده در این نمایشگاه ارائه می‌کند و معرفی این آثار و فروش رایت آنها را در برنامه خود دارد. خبر دیگری از حوزه کتاب این است که نامزدهای بخش کتاب شعر فارسی در نخستین دوسالانه جایزه ملی غزل (حسین منزوی) شامل ۷ شاعر با ۸ کتاب معرفی شدند. نامزدهای این بخش به ترتیب الفبا مرجان بیگی‌فر با کتاب برف و برنو، جواد جعفری‌نسب با کتاب از آینه تا ماه، حامد حسینخانی با کتاب پرواز در پیله، رحمت‌ا... رسولی‌مقدم با کتاب زاویه و کتاب زیر انگشت‌های تشریح، سیدعلی شکراللهی با عنوان کتاب ضم، مسلم فدایی با کتاب الف ب‌پ‌تو و حسنا محمدزاده با کتاب پری‌روز هستند.

داوری این بخش نیز برعهده غلامرضا طریقی، بهروز یاسمی و محمد سلمانی بوده است. نخستین دوسالانه جایزه ملی غزل (حسین منزوی) در پنج بخش کتاب مجموعه غزل فارسی و غزل ترکی چاپ‌شده بین سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸ تک‌اثر شعر فارسی و ترکی (پنج اثر از هر شرکت‌کننده) و پژوهش شامل پایان‌نامه و کتاب با موضوع غزل‌های حسین منزوی (۱۳۲۵ تا ۱۳۸۳) به همت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی زنجان و به دبیری محمدربیع احمدخانی مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی زنجان همچنین دبیر علمی اسماعیل امینی، شاعر و استاد دانشگاه در مهرماه جاری برگزار می‌شود.